

MINISTERSTWO
KULTURY, DZIEDZICTWA NARODOWEGO
I SPORTU

SEKRETARZ STANU
Jarosław Sellin

Warszawa, 19 lipca 2021 r.

DWIM-WA.552.42.2021.DŁ

Pan

Szanowny Panie

w odpowiedzi na Pana pismo z 19 kwietnia 2021 r., przekazane wg właściwości przez Rzecznika Praw Obywatelskich, dotyczące postulatu zmian w ustawodawstwie w zakresie ochrony prawa do prywatności dzieci osób, które pełniły bądź pełnią funkcje publiczne, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Kwestie związane z prawem do prywatności dotyczą zagadnienia dóbr osobistych uregulowanych w przepisach art. 23-24 k.c., które znajdują się poza właściwością Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu. Należy jednak zwrócić uwagę, że w związku z publikowaniem w mediach informacji dotyczących postępowania określonych osób często dochodzi również do rozpowszechniania ich wizerunku rozumianego jako przedstawienie podobizny danej osoby. Wizerunek może być chroniony w oparciu o przepisy Kodeksu cywilnego lub ustawy z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Z uwagi na zakres działalności MKDNiS dalsze rozważania będą zatem dotyczyć wyłącznie ochrony wizerunku na podstawie art. 81 i następnych ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Co do zasady rozpowszechnianie wizerunku wymaga zezwolenia osoby na nim przedstawionej. Jednakże ustawa wprowadza wyjątek od tej reguły, zgodnie z którym zezwolenia nie wymaga rozpowszechnianie wizerunku osoby powszechnie znanej, jeżeli wizerunek wykonano w związku z pełnieniem przez nią funkcji publicznych, w szczególności politycznych, społecznych lub zawodowych. Obecnie utrwalony jest pogląd, że do grona osób powszechnie znanych zalicza się osoby sprawujące funkcje polityczne lub społeczne, a także osoby popularne poza własnym środowiskiem ze względu na ich działalność zawodową, sportową, amatorską czy hobbystyczną (G. Pacek, komentarz do art. 81 PrAut. [w:] Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Komentarz, red. A. Michalak, Legalis 2019).

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Administratora oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie <http://bip.kulturaisport.gov.pl> w zakładce ochrona danych osobowych.

ul. Krakowskie Przedmieście 15/17, 00-071 Warszawa. tel.: 22 42 10 445, fax: 22 826 77 22, e-mail: sekretarz.sellin@kulturaisport.gov.pl

Zezwolenie na rozpowszechnianie wizerunku może być wyrażone w sposób wyraźny albo dorozumiany. Za dopuszczalnością wyrażenia zezwolenia w sposób dorozumiany opowiedział się wprost Sąd Apelacyjny w Warszawie, przyjmując, że do grona osób powszechnie znanych zaliczyć należy te, które „niejako wprost godzą się na upublicznienie wiedzy o swoim życiu rodzinnym lub zawodowym (...) oraz te, których zachowanie wyraża konkludentną zgodę na rozgłos” (G. Pacek, komentarz do art. 81 PrAut. za wyr. SA w Warszawie dnia z 20 grudnia 2006 r., VI ACa 567/06 (niepubl.) [w:] Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Komentarz, red. A. Michalak, Legalis 2019). Odnosząc się do przytoczonego wyroku należy przyjąć za uzasadniony pogląd, że jeżeli osoba z kręgu osób bliskich towarzyszy osobie powszechnie znanej w sytuacji związanej z pełnieniem przez nią funkcji publicznych, to wyraża ona zgodę na rozpowszechnianie swego wizerunku (T. Grzeszak, komentarz do art. 81 PrAut. [w:] Prawo autorskie. System Prawa Prywatnego. Tom 13, red. J. Barta, Legalis 2017).

Jak zostało już wskazane, nabycie statusu osoby powszechnie znanej może wiązać się z pełnieniem przez daną osobę funkcji zawodowych. Będzie to dotyczyć w szczególności sytuacji, gdy działalność zawodowa danej osoby jest związana z szeroko rozumianymi finansami publicznymi. W takim przypadku prawo społeczeństwa do informacji o poczynaniach określonych osób wyprzedza ich prawo do prywatności. Jako egzemplifikację można przytoczyć stanowisko judykatury, zgodnie z którym społeczeństwo ma prawo do informacji o karierach, jakie członkowie rodzin najważniejszych polityków robią w spółkach Skarbu Państwa (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 30 grudnia 2019 r., sygn. akt: I ACa 165/19, Legalis nr 2279002). Wydaje się uzasadnione przyjęcie, że pogląd ten należy odnosić nie tylko do dobra osobistego, jakim jest prawo do prywatności, ale także do prawa do wizerunku, pod warunkiem że jest on publikowany jako ilustracja do materiałów prasowych na temat działalności danych osób, które z uwagi na prowadzoną działalność i związek z osobami powszechnie znanymi same nabywają status takich osób.

Uprzejmie informuję, że mając na uwadze powyżej wskazane regulacje prawne oraz wypracowaną na ich podstawie doktrynę oraz orzecznictwo, a także różnorodność sytuacji, w których mogą mieć one zastosowanie, nie są obecnie prowadzone prace związane z uszczegółowieniem przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z zakresu prawa do wizerunku.

Z wyrazami szacunku

Jarosław Sellin

Do wiadomości:

Rzecznik Praw Obywatelskich, al. Solidarności 77, 00-090 Warszawa

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Administratora oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie <http://bip.kulturaisport.gov.pl> w zakładce ochrona danych osobowych.

ul. Krakowskie Przedmieście 15/17, 00-071 Warszawa, tel.: 22 42 10 445, fax: 22 826 77 22, e-mail: sekretarz.sellin@kulturaisport.gov.pl